

На основу чланова 55. и 90. Закона о високом образовању, члана 96. Статута Универзитета у Београду, члана 105. Статута Факултета ветеринарске медицине у Београду и Правилника о полагању испита и оцењивању Факултета ветеринарске медицине у Београду, Наставно-научно веће Факултета на својој 93. седници оржаној дана 25. 06. 2008. године доноси:

ПРАВИЛНИК О УПОТРЕБИ ТЕСТОВА ЗА ПРОВЕРУ ЗНАЊА СТУДЕНАТА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се стандардни поступак употребе теста као метода за проверу знања студената (у даљем тексту "тестирања") на свим студијским програмима на Факултету ветеринарске медицине (у даљем тексту "факултет"), у циљу уједначавања квалитета испитивања, упоредивости резултата и очувања тајности тестова пре полагања.

Члан 2.

Тестирање као метод за проверу знања мора да буде саставни део наставног програма на предметима на којима је програмом предвиђено тестирање.

Члан 3.

Веће катедре одговорно је за припрему, спровођење и оцењивање тестирања пред Наставним већем факултета.

ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О УВОЂЕЊУ ТЕСТИРАЊА У ПРОГРАМ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

Члан 4.

Одлука о увођењу или промени система тестирања мора да буде донета до почетка школске године.

Предлогом одлуке о увођењу тестирања морају прецизно да буду назначени:

а) Један од два могућа циља тестирања:

- тест је завршни део сложене провере знања, вештина и залагања студената којим се стиче прецизно одређен број бодова за коначну оцену, док се преостали бодови стичу другим прецизно наведеним методима;

- тест је квалификациони/елиминациони део испита и њиме се не стичу бодови за коначну оцену.

б) Део градива, по методским јединицама, из укупног обима градива предмета, који долази у обзир за тестирање. Утврђени део градива за тестирање не може се произвољно мењати без нове одлуке Наставног већа факултета.

ПРИПРЕМА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА ЗА ТЕСТИСТИРАЊЕ СТУДЕНАТА

Члан 5.

По усвајању одлуке о увођењу тестирања, Веће катедре дужно је да:

- а) на почетку семестра студенте писмено обавести о:
  - начину спровођења тестирања,
  - обиму градива за тестирање,
  - критеријумима за оцењивање тестова;
- б) током семестра припреми студенте за успешно полагање завршног теста.

Члан 6.

Ради обезбеђења унутрашње равнотеже, квалитета и објективности тестова, сваки наставни предмет који спроводи тестирање мора да поседује централну базу тест питања (у даљем тексту "база питања"), усклађену са утврђеним обимом градива.

Члан 7.

За очување интегритета базе питања одговоран је главни предметни наставник.

База питања је пословна тајна и не може се пружати на увид студентима ни јавности. Одлуку о стављању базе питања на увид јавности може да донесе само Наставно веће на образложени предлог Декана.

У циљу екстерне провере квалитета, увид у базу питања, а искључиво на основу писменог захтева, могу остварити још само Декан, Продекан за наставу и Комисија за унапређења квалитета наставе. У том случају издаје се један одштапмани примерак базе питања, заведен под одговарајућим датумом, оверен печатом Катедре и потписом главног предметног наставника. По завршеном увиду и дискусији исти примерак се, са унетим примедбама, враћа главном предметном наставнику.

Члан 8.

Веће катедре одговорно је за састављање и ажурирање базе питања.

Наставник припрема нацрт тест питања након што испредаје своју, програмом предвиђену, наставну област.

Веће катедре, на за то посебно сазваним састанцима, врши ревизију нацрта свих предложених тест питања, водећи рачуна о:

- а) релевантности питања, тј. да ли је питање у складу са утврђеним обимом градива и утврђеним исходима знања студената;
- б) прецизности питања, тј. да нема термилошких грешака, штампарских грешака, грешака у формула цији и неоправданих двосмислености;

Коначно обликована питања уносе се у базу питања и могу се користити за састављање тестова.

Поједина питања која су била у вишеструкој употреби на тестовима током претходне две школске године могу се изузети из базе питања и дати на увид студентима ради вежбања.

Члан 9.

Веће катедре дужно је да, ради успешног полагања завршног теста, током текућег семестра, организује студентима најмање један припремни колоквијум у унапред утврђеном термину.

ТИПОВИ ПИТАЊА И ДОПУНСКА УПУТСТВА У ТЕСТУ

Члан 10.

Допуштени типови тест питања:

- а) Питања затвореног типа – са понуђеним потпуним одговорима:
  - бинарна питања – студент заоружује да/не, тачно/нетачно, има/нема, и сл.

- питања избора између више понуђених могућности – студент заокружује један или више тражених одговора између већег броја понуђених; препоручени однос тражених одговора / понуђених је 1/4, 2/5 и 3/6;

- питања спаривања – студент спарује одговарајуће појмове, принципе, бројчане податке из два понуђена сета;

- питања за успостављање хронолошког / логичког / функционалног / хијерархиског редоследа – студент ређа, на бази задатог критеријума, насумично наведене податке.

б) Питања отвореног типа – студент уписује део траженог одговора, или цео одговор у за то предвиђен простор у тесту:

- набрајање;

- допуњавање недостајућег појма/податка у понуђеном некомплетном исказу;

- дефинисање појма или принципа, речима или формулом;

- конструисање и/или интерпретација графичког приказа;

- израчунавања на бази примене одговарајућих критеријума

- есејско питање – студент излаже анализу особина, улаз/излаз анализу, или предвиђа исход неког процеса на бази знања и задатих параметара; у тесту не може да буде више од једног есејског питања на које се одговара са приближно 300 речи.

Члан 11.

Недопуштени типови питања:

а) Збуњујућа питања – понуђени одговори не проистичу из природе градива, већ се уводи арбитарно, у циљу збуњивања студента (игра речи, намерна двосмисленост при дефинисању питања и сл.);

б) Дисквалификациона питања – нетачан одговор повлачи пад на испиту.

Члан 12.

Веће катедре одлучује о односу појединих типова питања према врсти и тежини, водећи рачуна о унтрашњој равнотежи теста и квалитету испитиваног знања студената.

Члан 13.

Ради максималне прецизности у оквиру питања може се дати допунско упутство којим се јасно прецизира шта се очекује да студент уради како би дао задовољавајући одговор.

ФОРМАТ И ОБИМ ТЕСТА, ПОСТУПАК ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРОВЕРУ КВАЛИТЕТА ТЕСТА

Члан 14.

Формат теста (графички изглед) је једнообразан за цео факултет. Почетни образац тест формулара биће доступан свим наставницима на порталу факултета у електронској форми.

а) Насловна страна теста треба да садржи:

- назив и грб институције, име катедре и предмета;

- место за идентификацију студента: име, презиме, број досијеа;

- идентификацију испитног рока и датум израде;

- јасно истакнута општа правила која важе за тестирање на предмету;

- место (табелу) за збирни приказ резултата теста, напомене, оцену и потпис прегледача.

б) Свака страница теста треба да има у подножју:

- редни број стране;

- идентификацију предмета и испитног рока.

в) Свако питање треба да:

- буде нумерисано редним бројем;

- буде штампано читким словима са одговарајућим простором остављеним за одговор;
- има назначен максималан могући број поена за то питање;
- има место за упис ефективно освојених поена.

г) Уколико је за решавање питања потребно додатно објашњење, оно се уписује у загради на крају питања, италиком.

д) Пожељно је да кључни појмови на које се односи питање буду визуелно истакнути (болд) и то искључиво у тексту питања, а никако у понуђеним одговорима.

ђ) Након последњег питања у тесту мора да стоји закључна реченица која каже колики број питања и колики максимални број бодова садржи дати тест.

е) Тестови се према потреби и могућностима могу штампати једнострано или двострано, на страници формата А4.

Члан 15.

Веће катедре одређује, пре почетка семестра:

- а) тематски фокус теста,
- б) дужину времена за израду теста,
- в) број поена по тесту.

Утврђени параметри се примењују најмање годину дана након завршетка текућег семестра. Промена је допуштена тек у наредној школској години.

Члан 16.

По тематском фокусу, завршни тест може да буде:

а) селективан – у једном испитном року питања се фокусирају на 3-5 тематских области из градива, а тематски фокус се помера од рока до рока; у том случају тест не може имати мање од 45 питања.

б) свеобухватан – у сваком испитном року тест покрива целокупно градиво предвиђено за тестирање; у том случају тест не може имати мање од 75 питања.

Члан 17.

Целокупни поступак руковања тестом у поједином испитном року спроводи један од наставника на предмету – дежурни испитивач.

Веће катедре интерним договором одређује редослед ротације дежурстава испитивача на тестовима, за сваку школску годину.

Члан 18.

Састављање теста у поједином испитном року спроводи дежурни испитивач. Дежурни испитивач одабира питања за тест из важеће централне базе питања и:

- а) саставља нацрт теста;
- б) додељује максимум поена за свако тест питање процењујући пажљиво:
  - ниво знања на који циља питање,
  - релевантност садржаја питања у односу на планиране исходе знања (кључно знање, важно знање, пожељно знање),
  - комплексност типа питања (в. чл.10 овог Правилника);
- в) врши уравнотежавање односа поена унутар теста према унапред прописаном:
  - броју поена који носи целокупан тест,
  - разумном времену потребном за попуњавање теста.

Ради коректности теста и смањивања грешака на минимум, потребно је вишеструко ишчитавање и коректура нацрта теста.

По утврђивању коначне верзије теста, штампа се "коначна копија" која се умножава.

ПОСТУПАК ЗА УМНОЖАВАЊЕ И ПРЕГЛЕДАЊЕ ТЕСТА

Члан 19

Конечна копија теста се умножава фотокопирањем у броју примерака који одговара броју студената који излазе на тест са 2-3 резервне копије.

Умножавање се врши највише 24 часа пре заказаног термина за тест, под надзором дежурног испитивача, на за то унапред предвиђеном месту.

Листови теста се повезују хефталицом у горњем левом углу и чувају под надзором дежурног испитивача до почетка испита.

Члан 20.

Попуњене тестове могу да прегледају сви наставници и сарадници на предмету (у даљем тексту "прегледачи", руководећи се "кључем за прегледање" теста.

Пре почетка теста, дежурни испитивач својеручно попуњава одговоре у "конечној копији", преведећи је у "кључ за прегледање". Кључ се копира у броју примерака који одговара броју прегледача.

За решавање свих недоумица прегледач треба да се обрати дежурном испитивачу.

У прегледани тест, прегледач уписује број освојених бодова, напомене, друге предвиђене податке, и потписује се.

Члан 21.

Дежурни испитивач је одговоран за очување тајности теста и правилно спровођење процедуре тестирања.

По завршеном испиту, одговорност за преправке на решеном тесту сноси потписани прегледач.

ПОСТУПАК ЗА ПОЛАГАЊЕ ТЕСТА

Члан 22.

У једном испитном року сви студенти полажу исти тест, у истом термину, у истој сали. Само изузетно, уколико је број студената на испиту веома велики, може се за полагање обезбедити више сала.

Члан 23.

Дежурство на испиту спроводи дежурни испитивач са помоћницима, који могу бити наставници и/или сарадници. Ако испит полаже до 30 студената довољан је један дежурни наставник, за 30-50 студената два, а преко 50 студената три дежурна наставника.

Члан 24.

Тестови се распоређују на радна места у сали са полагање, пре него што се у салу пуне студенти. Притом се води рачуна да се обезбеди размак који отежава преписивање, а олакшава преглед ситуације дежурним наставницима. Студенти се распоређују на места према редоследу на званичном списку, увек на исти, унапред договорени начин,

Студентима се на почетку скреће пажња да потпишу тест и пажљиво прочитају општа упутства за полагање са насловне стране. Посебно се даје напомена о почетку времена за попуњавање и дужини трајања теста. Непотписан тест се не узима у разматрање.

По завршеном попуњавању студент оставља заклопљен тест на месту на коме је седео и напушта салу.

Студент ни под којим условима не сме да изнесе празан нити попуњен тест из сале за полагање.

Тестови се сакупљају са радних места тек пошто су сви студенти изашли из сале, истом редоследом како су поређани и деле се прегледачима у договореном броју, без ремећења редоследа. Заједно са решеним тестовима, дежурни испитивач уручује прегледачима по један "кључ за прегледање".

Сви попуњени тестови студената се чувају у евиденцији, под надзором главног предметног наставника, најмање годину дана, након чега се комисијски уништавају.

Члан 25.

Уколико се на полагању испита открије постојање грешке у тесту, дежурни испитивач покушава да је исправи на лицу места и дужан је да свим студентима гласно саопшти исправку.

Уколико се грешка открије након испита, погрешно постављено питање се потпуно искључује из обрачуна бодова за оцену.

Студенте треба охрабривати да сигнализирају постојање потенцијалних грешака.

Члан 26.

Коришћење нечасних метода на тесту представља највећу опасност за урушавање система тестирања и не сме се толерисати ни благонаклоно посматрати. Студент коме се докаже коришћене нечасних метода за полагање теста сместа се удаљава из сале, тест му се поништава и покреће се дисциплински поступак по најстрожијим критеријумима предвиђеним Статутом факултета.

ПОСТУПАК ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ТЕСТА

Члан 27.

Да би положио завршни тест, студент мора да сакупи најмање 50% + 1 поен од максималног броја поена на тесту.

Члан 28.

Прегледач пажљиво чита одговор, упоређује га са "кључем за прегледање" и додељује поене сваком одговору, у распону од 0 до максимума предвиђеног за то питање.

За тачан одговор студенту се додељује максималан број поена.

За делимично тачан одговор студенту се додељује одговарајући, мањи број поена од максимума.

За нетачан одговор додељује се 0 поена. Није дозвољено додељивање казних (негативних) поена за нетачне одговоре.

Додељени поени се могу ломити на половине (0,5 – 1 – 1,5 итд.).

Члан 29.

Веће катеде унапред одређује какав ће бити однос између броја поена освојених на тесту и броја бодова из којих се израчунава коначна коначна оцена за предмет (в. Правилник о полагању испита и оцењивању).

КОНТРОЛА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СИСТЕМА ТЕСТИРАЊА

Члан 30.

Универзитет и факултет су одговорни да организују повремену едукацију за унапређење у вештини тестирања за своје наставнике и сараднике, у виду предавања, семинара, практичних радионица, набавке приручника итд.

Члан 31.

Колегијум наставника на предмету и сваки наставних понаособ дужни су да анализирају резултате, преиспитују и унапређују праксу тестирања студената, пре сваког новог циклуса предавања.

Члан 32.

Овај правилник ступа на снагу на дан усвајања од стране Наставно-научног веча факултета.

У Београду, 25. 06. 2008. године

Председник Наставно-научног већа
Декан
Факултета ветеринарске медицине

Проф. др Велибор Стојић